

Eduskunnan talousvaliokunta

00102 Eduskunta

Viite: Asiantuntijapyyntö 2.10.2024, HE 86/2024 vp

HE 86/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Teollisuustuki Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä sekä Suomen Teollisuussijoitus Oy -nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Suomen Teollisuussijoitus Oy (myöhemmin Tesi) kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa, että se pitää ehdotettua hallituksen esitystä hyvänä ja tarpeellisina pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteisiin, joilla tehostetaan ja keskitetään valtion pääomasijoitustoimintaa muun muassa tarvittavilla yritysjärjestelyillä. Esityksen mukaan Suomen Teollisuussijoitus -konsernilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet toimia tehokkaasti valtion pääomasijoitus- ja yritysrahoitusyhtiönä ja hoitaa konsernin teollisuuspoliittista tehtävää tiiviissä yhteistyössä muiden erityisrahoitusyhtiöiden, kuten Finnveran, kanssa.

Hallituksen esityksen sisältö ja sen laajuus on oikeasuhtainen

Tesi pitää keskeisenä sitä, että sekä markkinaehtoista toimintaa harjoittavan Suomen Teollisuussijoitus Oy:n ja valtiontukitoimintaa harjoittavan Teollisuustuki Oy:n toimintaa koskevat lait ovat luonteeltaan puitelakeja. Tämä mahdollistaa sen, että erityisesti yhtiön markkinaehtoinen toimintamalli säilyy joustavana ja kulloiseenkin markkinatilanteeseen sopivana. On hyvä, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhtiön toiminnassa noudatettavista periaatteista, minkä lisäksi Tesin omistajaohjaaja eli työ- ja elinkeinoministeriö voi omistajaohjauskirjeillä täsmentää yhtiön toiminnan suuntautumista markkinatarpeen mukaan.

Suomen Teollisuussijoitus Oy ja Teollisuustuki Oy

Tesi kannattaa hallituksen esityksessä säädettäväksi ehdotettua uutta lakia Teollisuustuki Oy -nimisestä osakeyhtiöstä, joka keskittyisi pelkästään valtiontukiehtoiseen pääomasijoitustoimintaan. Hallituksen esityksessä ehdotettu malli, jossa emoyhtiö Suomen Teollisuus Oy hoitaa markkinaehtoisen toiminnan ja tytäryhtiö Teollisuustuki Oy keskittyy valtiontukitoimintaan, on perusteltu ja toivottu malli järjestää markkinaehtoinen ja valtiontukitoiminta uudessa konsernissa. Kyseisellä mallilla vältetään hallinnon yleislakien soveltumisen rajanvetotilanteet ja litigointi Suomen Teollisuussijoitus Oy:n liiketoiminnassa, koska hallinnon yleislait soveltuisivat vain Teollisuustuki Oy:n toimintaan. Ehdotettu hallituksen esitys on soveltuvan lainsäädännön kannalta selkeä myös markkinatoimijoiden, Suomen Teollisuussijoitus Oy:n työntekijöiden ja toimielinten jäsenten vastuiden ja velvollisuuksien näkökulmasta.

Lisäksi Tesi korostaa, että hallituksen esityksen mukainen markkinaehtoisen ja valtiontukitoiminnan erottaminen kahdeksi eri laiksi on tärkeä myös valtiontukioikeuden kannalta, koska sillä suljetaan tehokkaasti pois ristisubvention mahdollisuus. Tesi toteaa, että rajanveto konsernin yhtiöiden markkinaehtoisen ja valtiontukitoiminnan välillä on selkeää ja yksinkertaista.

Tesi katsoo, että markkinaehtoisuuden näkökulmasta hallituksen esityksessä esitettyjen ehdotusten puitteissa Suomen Teollisuussijoitus Oy pystyy toimimaan uskottavana sijoittajana kotimaisten ja kansainvälisten kanssasijoittajien kanssa, kun pyritään esimerkiksi edistämään teollisen mittakaavan investointeja, joissa Suomen Teollisuussijoitus Oy pystyy toimimaan valtion näkökulmasta tärkeissä hankkeissa joustavasti markkinatoimijan tavoin.

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n rooli Suomen pääomasijoitusmarkkinassa

Suomen Teollisuussijoitus Oy on volyymiltaan ylivoimaisesti suurin pääomasijoittaja Suomen markkinassa, jolloin sen toiminnalla on valtava vaikutus kotimaisten ja ulkomaisten yksityisen sektorin kanssasijoittajien toimintaan. Aiemman toimintahistoriansa aikana Suomen Teollisuussijoitus Oy on kaksinkertaistanut saamansa pääomituksen. Suomen Teollisuussijoitus Oy:tä on pääomitettu vuosien 1995-2022 aikana miljardin euron edestä, ja Suomen Teollisuussijoitus Oy:n varat olivat 1,9 miljardia euroa vuoden 2023 päättyessä. Toimintahistorian aikana on lisäksi palautettu pääomia 130 miljoonan euron edestä omistajalle. [Suomen Teollisuussijoitus Oy katsoo, että hallituksen esityksessä ehdotetut kirjaukset mahdollistavat Suomen Teollisuussijoitus Oy:n roolin yhtenä Suomen pääomasijoitusmarkkinan kehittäjänä. Lisäksi on huomioitava, että Tesin toiminta ei perustu budjettirahoitukseen vaan sen toimii omavaraisesti sijoitustoiminnan tuotoilla.

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n keskeneräinen strategiatyö

Tesin sijoitusstrategiaa on valmistellut työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä. Työryhmän ehdotuksen mukaan Tesin toiminnalla pyritään kanavoimaan mahdollisimman paljon yksityistä pääomaa markkinaan Suomen hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Työryhmän ehdotuksen mukaan Tesin 1,8 miljardin euron panoksilla markkinaan kanavoituisi yhteensä 12 miljardia euroa seuraavan viiden vuoden aikana vuosina 2025-2029. Tämä on vastaava summa, kuin mitä kanavoitui markkinaan aikaisemmin 16 vuodessa vuosina 2008-2023.

Suomen Teollisuussijoitus Oy sijoittaa aina täydentävää rahoitusta tarjoavana vähemmistöisijoittajana markkinaehtoisin periaattein yksityisen rahan kanssa silloin, kun kasvurahoitusta ei ole tarpeeksi saatavilla kasvuyhtiöille. Tesin käynnissä olevassa strategiatyössä on huomioitava, että Suomen Teollisuussijoitus Oy:n toimintaedellytyksiä ei tule kaventaa rahoitusta vähentämällä, sillä tämä johtaisi markkinalla kasvuun tähtäävien sijoitusten vähenemiseen. Vastavuoroisesti, mikäli Suomen Teollisuussijoitus Oy:n toimintaedellytyksiä kasvatetaan, Suomen Teollisuussijoitus Oy kykenee kanavoimaan myös enemmän yksityistä pääomaa markkinaan, mikä kohdistuu suomalaisten kasvuyhtiöiden rahoittamiseen.

Pääomasijoituksien toteuttaminen on talouskasvun lisäämisen, työpaikkojen luomisen, sekä vientitoiminnan kasvattamisen takia Suomen valtiolle kannattavaa toimintaa. Pääomasijoitteiset yhtiöt kasvavat merkittävästi nopeampaa vauhtia, liikevaihdon ja työpaikkojen kasvulla mitattuna, kuin yksityisomisteiset verrokkinsa. Lisäksi Helsingin pörssiin 2010- ja 2020-luvuilla listautuneista yrityksistä puolet olivat pääomasijoittajaomisteisia listautuessaan.

Suomen Teollisuussijoitus Oy

Pia Santavirta
toimitusjohtaja